



Õiguskantsler

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie nr

Meie 13.05.2019 nr 7-4/190143/1902419

Perearstiabi kättesaadavus

Lugupeetud sotsiaalminister Tanel Kiik

Õiguskantsleri poole pöördus Eesti Perearstide Selts, kes palus arvamust Terviseameti tegevuse õiguspärasuse kohta perearstita jäänud isikute määramisel teiste perearstide nimistutesse.

Leian, et Terviseameti tegevuses esines puudusi, mis osutavad selgelt vajadusele analüüsida põhjalikult, kuidas tagada lähiaastatel ühtlane ja kvaliteetne esmatasandi arstiabi kättesaadavus Eestis.

Perearste ei ole piisavalt ja perearsti leidmiseks korraldatud konkursid ebaõnnestuvad. Selle põhjal võib eeldada, et perearstiabi kättesaadavus võib lähiaastatel oluliselt halveneda, kui olukorra parandamiseks ei asuta süsteemselt otsima lahendusi. Seda on tõdenud ka Riigikontroll [2018. aastal](#) ja [2011. aastal koostatud auditiaruandes](#). 2011. aasta aruandes „Perearstiabi korraldus“ välja toodud peamised takistused väiksematesse asulatesse perearstide tööle asumisel ei ole muutunud.

- Perearstitööd maapiirkonnas peetakse raskemaks kui linnas (patsientide sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid on suuremad; neil ei ole võimalik linna eriarsti juurde sõita; eeldatakse, et perearst on vähemalt telefonitsi ka töövälisel ajal kättesaadav).
- Perearsti asendamine puhkuste, koolituste jm ajal on väga keeruline. See toob kaasa nii arsti kvalifikatsiooni halvenemise (pole võimalik koolitustel osaleda) kui ka läbipõlemisohu (puhata ei saa kunagi pikka aega korraga).
- Perearsti pereliikmetele (abikaasa, lapsed) ei ole väikeasulas piisavalt rakendust (töö, huviharidus jms).
- Noorel perearstil on keeruline alustada tööd uue nimistuga. Praksise avamiseks tuleb teha suuri alginvesteeringuid.¹

Mõlemas auditiaruandes on rõhutatud, et perearstide pealekasv ei ole piisav. Suur hulk arste jõuab ühel ja samal ajal pensioniikka ja nende asemele uusi arste leida on keeruline.² Peremeditsiini residentuuri vastuvõtuarv ei rahulda perearstide pensioniikka jõudmisest tingitud vajadust uute perearstide järele.³ Peale selle võib oletada, et noorte arstide pealekasv on seotud tööturul laiemalt

¹ Auditiaruanne „Perearstiabi korraldus“, 2011, p 70.

² Auditiaruanne „Perearstiabi korraldus“, 2011, p 62.

³ Auditiaruanne „Erakorraline meditsiin“, 2018, p 99.

toimuvate muudatustega. Nüüdisaegsed töövormid muutuvad järjest paindlikumaks, mis võib vähendada noorte arstide motivatsiooni siduda end aastateks ühe praksisega.

Eelnevat silmas pidades palun Sotsiaalministeeriumil hinnata ja selgitada, kas kehtiv üldarstiabi regulatsioon vajab põhimõttelisi muudatusi või piisab sellest, kui täpsustada nimistute jagamist puudutavaid norme. Samuti palun Teil hinnata, kas inimeste nimistusse määramise kaalutlused on praegusel kujul sobivad.

Ootan Teilt tagasisidet juunikuu jooksul.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: kiri Terviseametile